

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12725/2555

บริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด(มหาชน)โจทก์ บริษัท เค.เฮง ทรานสปอร์ต จำกัด กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.พ.พ. มาตรา 437, ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

ความรับผิดตาม ป.พ.พ. มาตรา 420 เป็นความรับผิดของตนเองที่เกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ส่วนความรับผิดตามมาตรา 437 วรรคหนึ่ง เป็นความรับผิดของผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกลในความเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย เช่นนี้ ความรับผิดตามมาตรา 420 มิใช่เป็นความรับผิดอันเกิดจากข้อสันนิษฐานของกฎหมาย ส่วนความรับผิดตามมาตรา 437 วรรคหนึ่ง เป็นความรับผิดอันเกิดจากข้อสันนิษฐานของกฎหมายโดยไม่ต้องพิจารณาว่า ผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะนั้นได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ ความรับผิดตามมาตราทั้งสองดังกล่าวจึงอาศัยหลักเกณฑ์ต่างกันไป โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 มอบหมายให้ ถ. ลูกจ้างของจำเลยที่ 1 เป็นผู้ขับควบคุมรถยนต์ลากจูง และรถกึ่งพ่วงของจำเลยที่ 1 ไปส่งสินค้าที่สนามบินภูเก็ต แล้ว ถ. ขับควบคุมรถด้วยความประมาทเลินเล่อ โดยขับรถด้วยความเร็วสูงเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับ ถ. มิได้พักผ่อนให้เพียงพอ เกิดอาการง่วงหรือหลับใน ทำให้ไม่สามารถควบคุมและห้ามล้อรถได้ เป็นเหตุให้รถพลิกคว่ำลงข้างถนน ทำให้เครื่องรีดแผ่นเหล็กหลังคาและอุปกรณ์เสียหาย แม้คำฟ้องของโจทก์จะอ้างว่า ถ. เป็นผู้ควบคุมรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง แต่ได้บรรยายฟ้องต่อไปว่า ควบคุมด้วยความประมาทเลินเล่อปราศจากความระมัดระวัง คำบรรยายฟ้องเช่นนี้จึงเป็นการแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา ทั้งข้ออ้างที่เป็นหลักของข้อหาว่า ถ. กระทำละเมิดตามมาตรา 420 ให้จำเลยที่ 1 รับผิดตามมาตรา 420 ประกอบมาตรา 425 หาได้บรรยายฟ้องหรือตั้งประเด็นว่า ถ. เป็นผู้ควบคุมรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงในขณะเกิดเหตุ เป็นเหตุให้รถดังกล่าวพลิกคว่ำลงข้างทางทำให้เครื่องรีดแผ่นเหล็กและอุปกรณ์ที่อยู่บนรถนั้นเสียหายจึงต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้น อันเป็นหลักแห่งข้อหาที่จะให้ ถ. ต้องรับผิดตามมาตรา 437 วรรคหนึ่ง และจำเลยที่ 1 ต้องรับผิดในฐานะนายจ้างอีกประการหนึ่งไม่ เมื่อศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ถ. ลูกจ้างของจำเลยที่ 1 มิได้ขับรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงด้วยความประมาทเลินเล่อตามที่โจทก์ฟ้อง โจทก์กลับอุทธรณ์โต้แย้งคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นว่า ถ. เป็นผู้ควบคุมรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงซึ่งเป็นยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล จะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้นตาม ป.พ.พ. มาตรา 437 จึงเป็นอุทธรณ์ในข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นมาก่อนแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์เป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา 142

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 7,051,077.33 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 6,825,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การขอให้ยกฟ้อง จำเลยที่ 3 ให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยที่ 1 ชำระเงิน 5,000,000 บาท แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 จนกว่าจะชำระเสร็จ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยที่ 1 ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังว่า โจทก์รับประกันภัยความเสียหายของการขนส่งเครื่องจักรรีดแผ่นเหล็กหลังคาและอุปกรณ์ของบริษัทเมทเทคโน (ไทยแลนด์) จำกัด ผู้เอาประกันภัย ที่จะขนส่งจากโรงงานที่นิคมอุตสาหกรรมนวนคร ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ไปยังบริษัทปูนสอยและบุตร จำกัด ที่สนามบินภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต โดยรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง (รถเทรลเลอร์) ในวงเงิน 7,000,000 บาท ตามกรมธรรม์ประกันภัย บริษัทเมทเทคโน (ไทยแลนด์) จำกัด ว่าจ้างจำเลยที่ 1 เป็นผู้รับขนส่งสินค้าดังกล่าว จำเลยที่ 1 มอบหมายให้นายถวิล ซึ่งเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 1 ขับรถลากจูงหมายเลขทะเบียน 70 - 1064 สมุทรปราการ และรถกึ่งพ่วงหมายเลขทะเบียน 70 - 0966 สมุทรปราการ ของจำเลยที่ 1 ซึ่งเอาประกันภัยค่าจุนรถลากจูงไว้กับจำเลยที่ 2 และรถกึ่งพ่วงไว้กับจำเลยที่ 3 ตามกรมธรรม์ประกันภัย นายถวิลขับรถบรรทุกสินค้าไปตามทางหลวงหมายเลข 401 ถึงหลักกิโลเมตรที่ 118 ถึง 119 บ้านท่าหัน อำเภอกะปง จังหวัดพังงา บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาสกซึ่งเป็นทางขึ้นเขา เมื่อถึงเนินซึ่งมีลักษณะเป็นรูปหลังเต่าก่อนที่จะลาดลงสู่สภาพถนนปกติ นายถวิลบอกให้นายชาญชัย หัวหน้าฝ่ายผลิตเหล็กคาเหล็กนายจันดีและนายชวน กระโดดลงจากรถและหาไม้มาวางหนุนล้อเพื่อให้รถหยุด เนื่องจากไม่สามารถห้ามล้อได้แต่ไม่มีไม้ รถจึงไหลลงเนินตกลงข้างถนน ซึ่งเป็นเหวลึกประมาณ 20 เมตร นายถวิลถึงแก่ความตายและสินค้าที่บรรทุกมาเสียหาย เหตุมิได้เกิดจากนายถวิลขับรถด้วยความเร็วสูงเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดและเกิดอาการเร่งหรือหลับในจนไม่สามารถควบคุมและห้ามล้อรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงได้ตามที่โจทก์ฟ้อง โจทก์ขอใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บริษัทเมทเทคโน (ไทยแลนด์) จำกัด เป็นเงิน 7,000,000 บาท และโจทก์ขายซากเครื่องรีดแผ่นเหล็กหลังคาได้เงิน 175,000 บาท มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ข้อแรกว่า การที่โจทก์อุทธรณ์ว่า นายถวิลลูกจ้างของจำเลยที่ 1 เป็นผู้ควบคุมรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงซึ่งเป็นยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล เหตุละเมิดเกิดจากรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงของจำเลยที่ 1 มีปัญหาเกี่ยวกับระบบเบรกซึ่งไม่ถือเป็นเหตุสุดวิสัย จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 437 ประกอบมาตรา 425 และที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่ารถลากจูงและรถกึ่งพ่วงคันเกิดเหตุพลิกคว่ำลงข้างทางขณะที่นายถวิลลูกจ้างของจำเลยที่ 1 เป็นผู้ควบคุมรถยนต์คันดังกล่าว กรณีจึงอยู่ในบังคับแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 437 ประกอบมาตรา 425 การที่ห้ามล้อไม่สามารถห้ามล้อได้ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ เป็นการอุทธรณ์และการวินิจฉัยนอกฟ้องนอกประเด็นหรือไม่ เห็นว่า ความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 เป็นความรับผิดชอบของตนเองที่เกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ส่วนความรับผิดชอบตามมาตรา 437 วรรคหนึ่ง เป็นความรับผิดชอบของผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกลในความเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย เช่นนี้ความรับผิดชอบตามมาตรา 420 มิใช่เป็นความรับผิดชอบอันเกิดจากข้อสันนิษฐานของกฎหมาย ส่วนความรับผิดชอบตามมาตรา 437 วรรคหนึ่ง เป็นความรับผิดชอบอันเกิดจากข้อสันนิษฐานของกฎหมายโดยไม่ต้องพิจารณาว่า ผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะนั้นได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ ความรับผิดชอบตามมาตราดังกล่าวจึงอาศัยหลักเกณฑ์ต่างกันไป คดีนี้

โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 มอบหมายให้นายถวิลลูกจ้างของจำเลยที่ 1 เป็นผู้ควบคุมรถยนต์ลากจูง หมายเลขทะเบียน 70 - 1064 สมุทรปราการ และรถกึ่งพ่วงหมายเลขทะเบียน 70 - 0966 สมุทรปราการ ของจำเลยที่ 1 ไปส่งสินค้าที่สนามบินภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต แล้วนายถวิลขับควบคุมรถด้วยความประมาทเลินเล่อ โดยขับรถด้วยความเร็วสูงเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับนายถวิลมิได้พักผ่อนให้เพียงพอ เกิดอาการง่วงหรือหลับใน แทนที่จะหยุดพักยังฝืนขับต่อไปอีกทำให้ไม่สามารถควบคุมและห้ามล้อรถได้ เป็นเหตุให้รถพลิกคว่ำลงข้างถนน ทำให้เครื่องรีดแผ่นเหล็กหลังคาและอุปกรณ์เสียหาย จำเลยที่ 1 ในฐานะผู้รับจ้างขนส่งสินค้าและนายจ้างของนายถวิลผู้ทำละเมิดในทางหน้าที่จ้างทั้งเป็นเจ้าของผู้ประกอบการขนส่งรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับนายถวิลด้วย แม้คำฟ้องของโจทก์จะอ้างว่านายถวิลเป็นผู้ควบคุมรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง แต่ได้บรรยายฟ้องต่อไปว่าควบคุมด้วยความประมาทเลินเล่อปราศจากความระมัดระวัง คำบรรยายฟ้องเช่นนี้จึงเป็นการแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา ทั้งข้ออ้างที่เป็นหลักของข้อหาว่า นายถวิลกระทำละเมิดตามมาตรา 420 ให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบตามมาตรา 420 ประกอบมาตรา 425 หาได้บรรยายฟ้องหรือตั้งประเด็นว่า นายถวิลเป็นผู้ควบคุมรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงในขณะที่เกิดเหตุเป็นเหตุให้รถดังกล่าวพลิกคว่ำลงข้างทางทำให้เครื่องรีดแผ่นเหล็กและอุปกรณ์ที่บรรทุกอยู่บนรถนั้นเสียหาย จึงต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้นอันเป็นหลักแห่งข้อหาที่จะให้นายถวิลต้องรับผิดชอบตามมาตรา 437 วรรคหนึ่ง และจำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบในฐานะนายจ้างอีกประการหนึ่งไม่ เมื่อศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า นายถวิลลูกจ้างของจำเลยที่ 1 มิได้ขับรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงด้วยความประมาทเลินเล่อขับด้วยความเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับไม่ได้พักผ่อนให้เพียงพอเกิดอาการง่วงหรือหลับในแทนที่จะหยุดพักยังฝืนขับต่อไปอีกทำให้ไม่สามารถควบคุมและห้ามล้อรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงได้ เป็นเหตุให้รถพลิกคว่ำลงข้างถนนตามที่โจทก์ฟ้องไม่ โจทก์กลับอุทธรณ์โต้แย้งคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นนั้นว่า นายถวิลเป็นผู้ควบคุมรถลากจูงและรถกึ่งพ่วงซึ่งเป็นยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล จะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 437 จึงอุทธรณ์ในข้อที่โจทก์มิได้กล่าวไว้ในฟ้องให้จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบในประเด็นนี้ด้วย อันเป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์เป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย เมื่อได้ความดังกล่าวฎีกาข้ออื่นของจำเลยที่ 1 จึงไม่เป็นประโยชน์อันควรแก่การวินิจฉัยอีกต่อไป ฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังขึ้น พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องจำเลยที่ 1 เสียด้วย ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีการะหว่างโจทก์และจำเลยที่ 1 ให้เป็นพับ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

วิรุฬห์ แสงเทียน · วีระวัฒน์ ปวรจารย์ · ปิยกุล บุญเพิ่ม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/12725/2555>